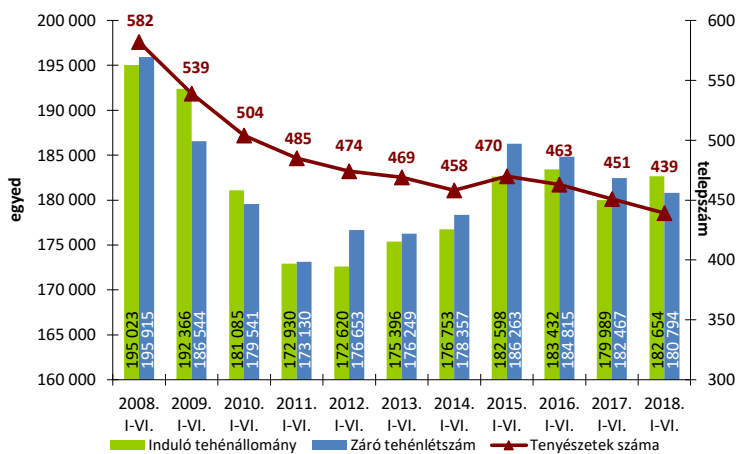
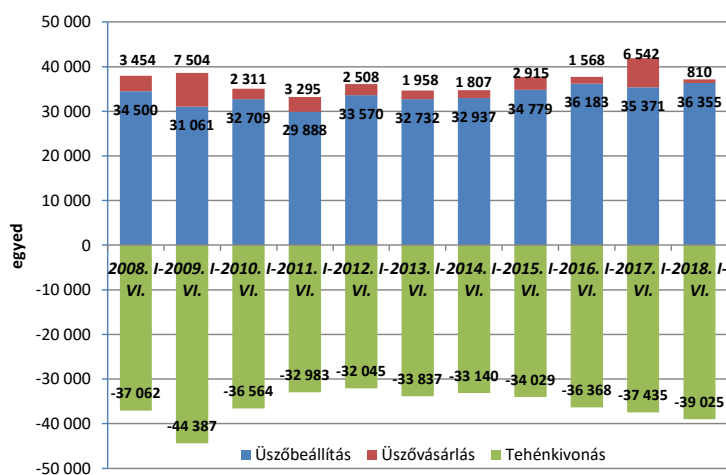

A TEJÁGAZAT ÖKONÓMIÁJA

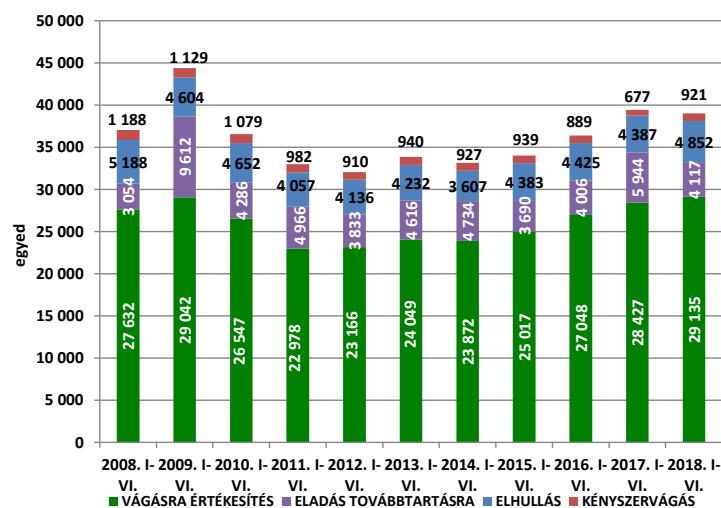
1. ÁBRA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEK SZÁMA, INDULÓ ÉS ZÁRÓ TEHÉNLÉTSZÁMA (DB, 2008-2018. I-VI. HÓ)

2. ÁBRA AZ ÜSZÖBEVÉTEL ÉS TEHÉNKIVONÁS ALAKULÁSA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBE (DB, 2008-2018. I-VI. HÓ)

3. ÁBRA A TEHÉNKIVONÁS MEGOSZLÁSA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBE (DB, 2008-2018. I-VI. HÓ)

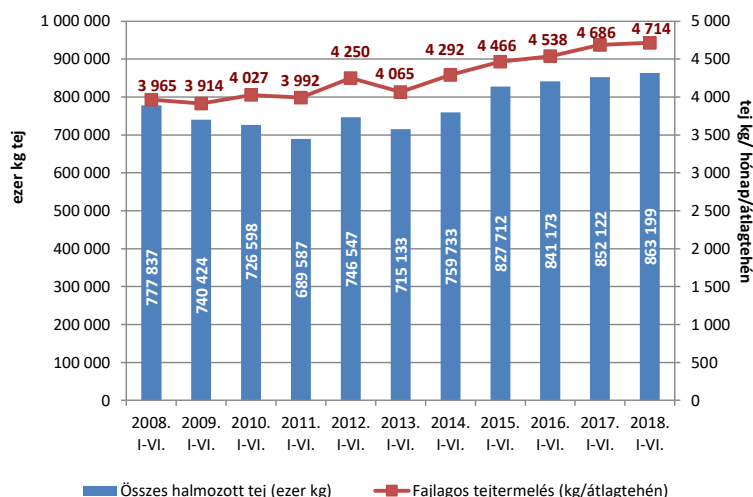

Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tenyészetek száma 439 volt 2018 júniusában, hárommal kevesebb (-0,7%) az előző hónaphoz képest, ugyanakkor 12-vel kevesebb (-2,7%), mint tavaly júniusban. 2018. június végén 1673-mal kevesebb (-0,9%) termelésellenőrzött tehenet tartottak, mint 1 évvel korábban. Az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetek száma az elmúlt 10 év alatt 24,6%-kal (-143) kisebbedett, de 2008 júniusa óta a záró tehenlétszám ennél kisebb mértékben, 15,1 ezer eggyel (-7,7%) csökkent, így a telepenkénti átlagos tehenlétszám 337-ről már 412-re nőtt.

Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tenyészetek januári 1-jei induló tehenlétszáma 2017-ről 2018-ra - egy év alatt - érezhetően nőtt (+2.665 tehen; +1,5%), de az állomány 2018 első hat hónapjában már zsugorodni kezdett (-1860 egyed; -1,0%). Ennek oka, hogy bár 2018 első felében - az állománypótlás szempontjából meghatározó - üszöbeállítások száma nőtt (+984 egyed; +2,8%), rekordszintet elérve az elmúlt 10 évben, ugyanakkor az üszövásárlások száma drasztikusan csökkent (-5.732 egyed; -87,6%) és a tehenkivonások száma is nőtt (+1590 egyed; +4,2%) a tavalyi év hasonló időszakához képest. Mindezen tényezők eredményezték az év első felében az állománycsökkenést.

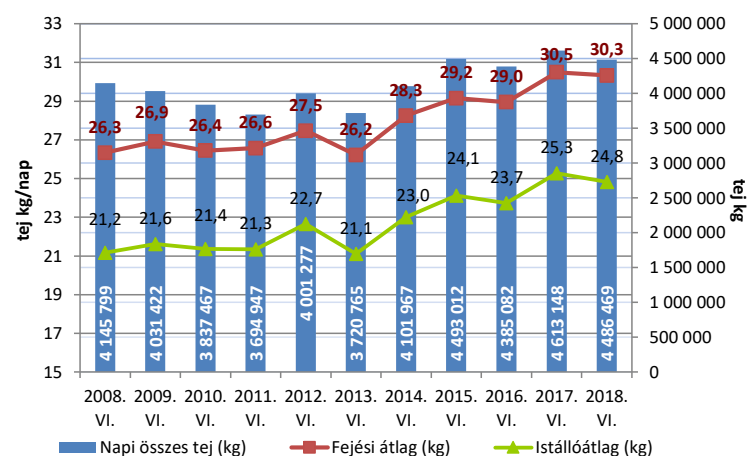
2018 első felében az állományból kivont tehenek 74,7%-át vágásra értékesítették (a selejtezett tehenek száma 29.135 volt), ami még mindig igen magas aránynak számít. A tehenkivonások 2,4%-áért (921 egyed) a kényszervágás volt felelős, ami alacsony arány a vizsgált időszakban. A kivont tehenek 12,4%-a (4.852 egyed) elhullott, ami átlagos értéknek tekinthető, ugyanakkor a továbbtartásra értékesített állatok aránya alacsony volt (10,5%, 4.117 egyed). 2018 első hat havában az induló tehenállomány 16,0%-át selejtezték, 0,5%-át kényszervágták, 2,7%-a elhullott, 2,3%-át pedig továbbtartásra értékesítették, így összesen a tehenek 21,4%-át vonták ki a termelésből, ami a korábbi évekhez képest átlagos aránynak tekinthető.

4. ÁBRA ÖSSZES HALMOZOTT ÉS FAJLAGOS TEJTERMELÉS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBE (DB, 2008-2018. I-VI. HÓ)

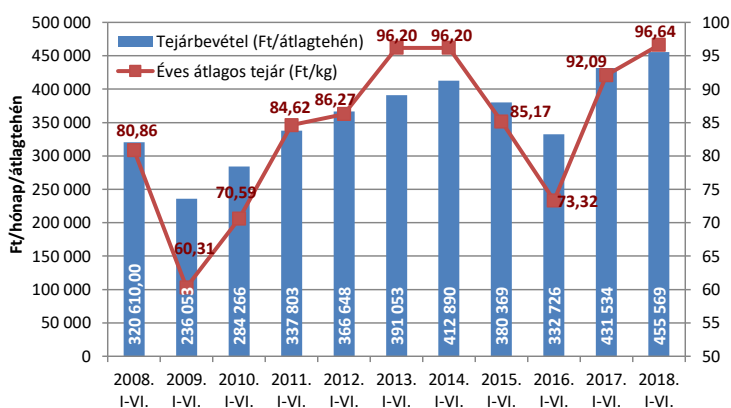
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tehenek összes halmozott tejtermelése 2018 első felében az elmúlt 10 év alatt a legnagyobb volt, meghaladta a 863,2 millió kg-ot, aminek elsődleges oka a fajlagos tejtermelés 4,71 ezer kg fölé történő emelkedése volt a vizsgált időszakban. 2017 első hat havához képest a fajlagos tejtermelés +28 kg-mal (+0,6%) nőtt, de az összes halmozott tejtermelés ennél nagyobb mértékben emelkedett (+11,1 millió kg, +1,3%). 2008 és 2018 júniusa között a fajlagos tejtermelés növekedése 18,9%-os (!) volt (+749 kg), míg az összes halmozott tejtermelés ennél kisebb mértékben, 85,4 millió kg-mal (+11,0%) nőtt a termelésellenőrzött állomány enyhe zsugorodása miatt.

5. ÁBRA FEJÉSI ÉS ISTÁLLÓÁTLAG, VALAMINT A NAPI ÖSSZES TEJTERMELÉS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBE (2008-2018. VI. HÓ)

2018 júniusában a napi összes tejtermelés mind az előző hónaphoz képest - az évközi szezonális ingadozásnak megfelelően -, mind a tavalyi év júniusi termeléséhez viszonyítva jelentősen csökkent (-127 ezer kg, -2,7%), amiben a nyári eleji nagy hőség komoly szerepet játszhatott. 2017. június havához képest mind a fejési átlag (-0,16 kg, -0,5%), mind az istállóátlag enyhén csökkent (-0,46 kg, -1,8%). Összességében az elmúlt 10 év alatt a napi összes tejtermelés közel 341 ezer kg-mal nőtt (+8,2%), a fejési és istállóátlag 3,99, ill. 3,66 kg-mal lett több (+15,1%, ill. +17,3%), ami jelentős emelkedésnek tekinthető, és közép- és hosszútávon a növekvő trend folytatódására számíthatunk.

6. ÁBRA TEJÁRBEVÉTEL ÉS AZ ÉVES ÁTLAGOS TEJÁR AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBE (2008-2018. I-VI. HÓ)

A tehenenkénti tejárbevétel 2018 első hat hónapjában 456 ezer Ft volt átlagosan, 5,6%-kal több mint 2017 első felében, és az elmúlt 10 év legnagyobb első félévi bevételének felel meg. Ennek elsődleges oka a tejár érezhető, 4,9%-os éves emelkedése a vizsgált időszakban. 2008 óta a tejárbevétel összesen 42,1%-kal nőtt, aminek oka a fajlagos tejtermelés 18,9%-os és a tejárának 19,5%-os emelkedése 10 év alatt. Magyarországon a nyerstej havi felvásárlási átlagára 2017 februárjától 2018. januárig folyamatosan emelkedett, meghaladva a 100 Ft/litert, de ezt követően csökkenésnek indult és az év közepére 90 Ft/l körüli szintre esett. A nyerstej kiviteli ára több hónapon át tartó csökkenés után enyhén emelkedni kezdett, ami biztató piaci jel, de még mindig mintegy 5%-kal alacsonyabb a belföldi felvásárlási árnál. Bár az EU piacán mind a nyerstej felvásárlási, mind a tejtermék árak elkezdtek emelkedni, a globális tejtermékárak tavasszal megindult növekedése megtört, így a hazai nyerstejárakban érezhető korrekció egyelőre nem várható.

Dr. Ózsvári László

Állatorvostudományi Egyetem
Budapest